

Forfatter: Aage Friis, 1870-1949

Titel: Udrag fra BREV TIL: Quaade, George Joachim FRA: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind (1869-01-27)

Citation: Aage Friis, 1870-1949: "Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (2. bind)", i *Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (2. bind)*, Henrik Koppels Forlag, s. 215. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001825006-002-shoot-idm140619120637984.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kjære Quaade! I Gjensvar paa Deres venlige Linier modtagne i Søndags har jeg ikke noget Nyt at meddele Dem herfra, undtagen at Alt gaaer sin sædvanlige langsomme Gang, og jeg skal derfor holde mig til de Punkter, som De berører i Deres sidste Brev. Sagen vedrørende Hietzing etc. maa betragtes som sluttet efter at Beskyldningen om den danske Agent er udeladt af Committeebetænkningen; det havde na- turligviis været loyalere og hæderligere om den preussiske Regjeringspræsident havde vedkjendt sig sin Feiltagelse aabent, istedetfor at byde os alt det Passiar, som vi ad forskjellige Veie ere blevne opvartede med, men det følger af de sidste Aars Udvikling, at man tør ikke stille menneskelige Fordringer til preussiske Statsmænd, fordi disse betragte sig selv som staaende over og udenfor andre Dødelige. — Hvad den anden Sag angaaer, 1) da staae Beretningerne i Nr. 1 efter Samtalen med Thiele og do. i Nr. 2 efter Samtalen med Philipsborn, saa uforstaaelige de end kunde synes at være, fuldkomment i Samklang med den politiske Situations Udvikling, idet man i første Moment ikke har ønsket at denne Sag, den aabenlyse vilkaarlige Behandling af danske Undersaatter i Slesvig og Holsteen, skulde komme for meget paa Tale under Conferencen i Aviserne, og det næste Stadium, hvor Conferencen har været samlet, er nærved at slutes og hvor man har fundet den fuldstændige Fortrøstning, at man fuldstændig rolig, uden at foraarsage galvaniske Trækninger i Frøen ∴ Nr. III, kan drive sit Spil og ikke behøver at nære mindste Frygt for at erindres enten om Tractaternes Ordlydende ei heller om paatagne Forpligteiser. s. 216— Samtidig med Thieles gode Ord under den hele Sags Forhandling er den praktiske locale Behandling af den Slags Forhold i Slesvig bleven skarpere og hensynsløse saa at Gjærningerne have staaet bestandig i den meest skjærende Modsætning til Ordene og der synes kun efter Deres sidste Samtale med Philipsborn at indtræde en større Harmoni mellem Ord og Gjærning, idet man nu heller ikke vil stræbe efter at skjule sine Hensigter og sin Fremgangsmaade, og det Sidste forekommer mig at være en aabenbar Fordeel for os med Hensyn til Stillingens Klarhed, og at faae denne constateret i al sin Nøgternhed og Nøgenhed maa være vor Bestræbelse, ikke fordi jeg troer i mindste Maade at herved vil Noget bevirkes af Andre for os, men fordi jeg troer, at vi ikke have nogen Gevinst af at skjule den Kjendsgjærning hverken for os selv eller for Andre, at den preussiske Regjering trods den almindelige Anerkjendelse af Wienerfredens haarde Betingelser for os og som bleve os formelig dicterede af de 2 Stormagter, dog efter nu at have slugt det hele Rov, føler sig generet af de Humanitetsbetingelser, som de selv foresloge. Det er tydelige Kjendetegn paa den stigende Appetit, og hvorvel endnu ingen Spor heraf fremtræde, saa maa man dog haabe, at omsider en Forstoppelse vil indtræde idet man ikke kan fordøie det Slugte; under tidligere Erobring har man vel søgt at gjøre sig betalt hos de Enkelte, der havde gjort størst Modstand, og derimod at soulagere Mængden, men dette følges ikke af Preussen, thi den tager hvad der contant forefindes, paalægger samme Pengebyrder paa det Erobrede som det gamle Land bærer og i ligesaafuld Udstrækning de personlige Byrder til Krigstjenesten; de pecuniaire Byrder kan jeg forstaae, men tillige at paalægge den personlige Byrder vil vistnok vise sig upolitisk, ligesom denne umaadelige Byrde har tabt sin berettigede Grund efter at Preussen har faaet den nuværende consoliderede Skikkelse og kan kun forklares derved at den endnu stræber efter at udvide sig yderligere; s. 217Fortsættelsen af denne Politik maa naturligviis føre til et europæisk Supremati, naar ikke Alle kunne forene sig imod denne aggressive Politik og herfor er der vistnok kun liden Sandsynlighed. Undskyld at jeg her er kommet ind paa en Materie der egentlig ligger udenfor det som vi nærmest havde at behandle sammen nemlig Sagen om de slesvigske Flygtninge eller rettere Behandlingen af danske Undersaatter i Preussen, navnlig og nærmest i de fra Danmark erobrede Provindser; jeg haaber med det Første at kunne sende Dem Oplysninger vedrørende den i »Fædrelandet« omtalte Lieutenant, 1) men endnu har jeg ikke modtaget disse fra Krigsministeriet, men saasart dette skeer skulle vi »go on« med Sagen, hvorom jeg med det Første kan vente paa Interpellation efter Sigende; med Hensyn til Alseraffairen vil De see at der er bleven annonceret en Interpellation af B. Christensen, 2) som jeg antager ikke at ville blive af nogen stor Betydning; ialfald er det mig ligem eget, thi jeg kan hverken finde det nødvendigt eller hensigtsmæssigt, og vil saaledes ikke indlade mig paa nogen Undersøgeltescommission, hvorved s. 218 gammel Fjendskab og Strid atter skal fremkaldes, og skulde en saadan alligevel blive vedtaget, vil jeg ikke have Noget dermed at gjøre; dog har jeg egentlig ikke nogen Fornemmelse af at man søger at opføre et stort Nummer paa dette Stykke. Derimod have vi som Ministerium betragtet havt en Deel Modgang saavel med vor Collega Cultusministerens Hævdelse af sit Budget i Folkethinget som med Behandlingen af Marineministeren under Spørgsmaalet om Marinens Budget idet der udtaltes Mistillid til hans Førelse. De kan ikke troe, hvor trætte vi ere alletilsammen af den evige Rigsdagssession, og desuden have de fleste af Regjeringens Medlemmer meere eller mindre været sengeliggende af la Grippe og Indenrigsministeren er det endnu, saavel Finantsminister som Cultusm. ere kun Reconvalescenter, saa at De seer, at Ministeriet staaer paa svage Fødder, og jeg vilde af Hjertet ønske, at jeg med det Første kunde flyve ned til Suez- Canalen. Naar De skulde kunne faae Leilighed til at lade Dem mærke ligeoverfor Andre med at vi ogsaa i Spørgsmaal Nr. 2 blive trukne ved Næsen, da der tidligere har viist sig Interesse for denne Sag, da troer jeg ikke at dette var af Veien. Med Hensyn til Nr. 3 eller Hovedsagen da er det desværre en sørgelig Sandhed, at den er hvilende og at der ikke kan sees hvorledes der paa en for os heldbringende Maade kunde blæses Liv i den, thi saalænge Preussens nuværende Styrere, Kongen og Bismarck, ikke kunne faae Øie for at de kunne have os til de sikkreste Allierede, idet jeg med fuld Fortrøstning tør paastaae, at ingen fornuftig dansk Politiker hverken kan eller for Øieblikket ønsker andre tilbage end dem, der af fuld Hjerter gjentagende have stemt herfor og at vi have fuld Føie til ikke at længes tilbage efter Holstenerne og Sydslesvigerne, ved at give os det tilbage som vi behøve, saalænge er der intet Haab, ligesom det er vist at de 2 Personligheder lettest kunne gjøre det, det er endog et Spørgsmaal om det vil være muligt for Efterfølgerne. Tidt spørger jeg mig om der kunde gøres Noget for at bringe et for os s.

219gunstigt Liv i denne Sag paany, men dette kan jeg hidindtil ikke opdage; det var ikke umuligt, at en personel Forandring herhjemme snarere kunde virke til Gavn, thi der bliver dog altid Noget hængende af »le Nords« Bagvaskelser, og den vedbliver trolig hermed ogsaa i det nye Aar. Og en Personalforandring vilde altid kunne give Anledning til en ny Udvexling, Behandling fra en anden Side og saaledes gjøre Noget muligt, hvor man nu har løbet sig fast. Med Hensyn til Hovedpunkterne troer jeg ikke, at der kan være 2 Meninger om at vi fremfor alt bør undgaae ny Anledning til Kjævleri og Mishandling, thi reen Vold er naturligviis under den nuværende europæiske Statssamfundssikkerhed ingenlunde usandsynlig, men dog altid forbundet med ubehageligere Følger og større Risiko end hvor man kan give det Udseende af en processuel Fremgangsmaade og hvor i Staternes Liv den der er støttet med Bajonetten i Almindelighed har en endnu heldigere Stilling end den der i Individuernes Liv og Strid er støttet ved Pengemagten. Jeg har ladet Pennen løbet af, fordi jeg havde en Times Ro, og haaber fremfor Alt at dette Brev maa finde Dem ved godt Helbred og godt Humeur, to af de bedste Ting i denne Verden.